Test Booklet Code & Serial No.
प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

D

Paper-II

PUBLIC ADMINISTRATION

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....

(Name) ....

2. (Signature) ....

(Name) ....

Seat No. | | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

MAR - 21223

Time Allowed : 2 Hours] **[Maximum Marks : 200**

Number of Pages in this Booklet : **36** Number of Questions in this Booklet : **100**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   - (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   - (*ii*) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
   - (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.
   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. Use only Blue/Black Ball point pen.
11. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
12. There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परीक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 100 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   - (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्वीकारू नये.
   - (*ii*) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
   - (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणाव्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
11. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
12. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

Public Administration
Paper II
लोकप्रशासन
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes] **[Maximum Marks : 200**

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **शंभर (100)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. Who defines social welfare administration as the process of transforming a social policy into social services ?
   (A) Arthur Kruse
   (B) Richard Titmuss
   (C) John Kidneigh
   (D) Rosemary Sarri

2. Andrew Heywood gives the following arguments in favour of social welfare, which one is *not* a part of it ?
   (A) It assists individuals in need
   (B) It ensures prosperity
   (C) It strengthens a sense of social responsibility
   (D) It promotes social cohesion and national unity

3. According to whom–social change may be defined as modification in ways of doing and thinking of people ?
   (A) Muzumdar H.T.
   (B) M.D. Jenson
   (C) Koenig S.
   (D) Karl Marx

1. सामाजिक कल्याण प्रशासनला 'सामाजिक धोरणाला सामाजिक सेवांमध्ये परिवर्तित करण्याची प्रक्रीया' असे कोणी व्याख्यित केले आहे ?
   (A) ऑर्थर क्रूस
   (B) रिचर्ड टिटम्स
   (C) जॉन किड्ने
   (D) रोझमेरी सरी

2. ॲन्ड्रू हेवूड सामाजिक कल्याणाच्या समर्थनार्थ खालील युक्तीवाद करतो, ज्यात याचा समावेश **नाही** :
   (A) ते व्यक्तींच्या गरजांसाठी साहाय्य करते
   (B) ते समृद्धता सुनिश्चित करते
   (C) ते सामाजिक जबाबदारीची भावना वाढविते
   (D) ते सामाजिक सलोखा आणि राष्ट्रीय एकतेला प्रोत्साहित करते

3. ''सामाजिक परिवर्तन म्हणजे लोकांना लोकांच्या विचार करण्याच्या आणि विचार करण्याच्या बदलानुसार परिभाषित केले जाऊ शकते'' ही व्याख्या कोणाची ?
   (A) मुझुमदार एच.टी.
   (B) एम.डी. जेनसन
   (C) कोयनीग एस.
   (D) कार्ल मार्क्स

4. The term 'affirmative action' was first used in 1961 in the United States by :
   (A) Martin Luther King, Jr.
   (B) Thomas Weisskopf
   (C) John F. Kennedy
   (D) Marc Galanter

5. Which of the following approach papers mentions voluntary agencies as the eyes and ears of the beneficiaries and weaker sections ?
   (A) The Seventh Plan
   (B) The Eighth Plan
   (C) The Ninth Plan
   (D) The Tenth Plan

6. "It is a pioneering institutional arrangement innovated for mobilising voluntary efforts by the government." This statement relates to :
   (A) Ministry of Social Justice Empowerment
   (B) Central Social Welfare Board
   (C) Panchayat Raj Institutions
   (D) Urban local bodies

4. 'सकारात्मक क्रिया' ही संज्ञा सर्वप्रथम 1961 मध्ये अमेरिकेत यांनी वापरली :
   (A) मार्टिन ल्यूथर किंग ज्यू.
   (B) थॉमस विस्कॉफ
   (C) जॉन एफ. केनेडी
   (D) मॉर्क गॅलन्टर

5. लाभधारक आणि दुर्बळ घटकांचे स्वयंसेवी संस्था ह्या डोळे आणि कान आहेत असे कोणत्या दृष्टिकोन पत्रात नमूद केले गेले ?
   (A) सातवी योजना
   (B) आठवी योजना
   (C) नववी योजना
   (D) दहावी योजना

6. ''ही एक प्रवर्तक संस्था आहे, ज्याचे आविष्कार शासनाद्वारे स्वइच्छित प्रयत्नांना जाग्रत करण्याचे प्रयत्न करते.'' हे वाक्य कशाशी संबंधित आहे ?
   (A) सामाजिक न्याय आणि सक्षमीकरण मंत्रालय
   (B) केंद्रीय समाजकल्याण मंडळ
   (C) पंचायत राज संस्था
   (D) नागरी स्थानिक संस्था

7. Assertion (A) and Reason (R) Pattern :

Assertion (A) : Scandinavian countries are reputed to have the world's best developed and most efficient social welfare systems.

Reason (R) : "There, the social welfare system is based on the principle that a citizen has to enjoy more rights."

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

8. The concept of tribal sub-plan evolved and was implemented during the :

(A) Fourth Five-year plan

(B) Fifth Five-year plan

(C) Third Five-year plan

(D) Sixth Five-year plan

7. विधान (A) आणि कारण (R) नमुना :

विधान (A) : जगातील उच्च विकास आणि अधिक कार्यक्षम सामाजिक कल्याण व्यवस्थेसाठी स्कँडीनॅवीयन देश ओळखले जातात.

कारण (R) : नागरिकांच्या अधिक हक्क उपभोगन्याच्या तत्त्वावर तेथील समाज कल्याण व्यवस्था आधारित आहे.

संकेतांक :

(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) हे बरोबर आहे, परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) हे चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

8. आदिवासी उप–योजना ही संकल्पना कोणत्या काळात उत्क्रांत व क्रियान्वित केली गेली ?

(A) चौथी पंचवार्षिक योजना

(B) पाचवी पंचवार्षिक योजना

(C) तिसरी पंचवार्षिक योजना

(D) सहावी पंचवार्षिक योजना

9. Which one of the following schemes provides financial assistance for free coaching for the candidates of minority communities ?
   (A) Padho Pardes
   (B) Naya Savera
   (C) Nai Roshni
   (D) Nai Manzil

10. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(Patterns of Social Change)

(*a*) Linear change

(*b*) Up down change

(*c*) Circular change

(*d*) Wave like change

List II

(Subject)

(1) Technology

(2) Culture

(3) Economic activity and population

(4) Social values and public behaviour

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(4)	(2)	(1)
(B)	(1)	(2)	(4)	(3)
(C)	(2)	(4)	(1)	(3)
(D)	(4)	(1)	(2)	(3)

9. अल्पसंख्यांक समुदायातील उमेदवारांसाठी निशुल्क शिकवणीकरिता खालीलपैकी कोणती योजना वित्तीय साहाय्य प्रदान करते ?
   (A) पढो परदेश
   (B) नया सवेरा
   (C) नई रोशनी
   (D) नई मंजिल

10. सूची I सोबत सूची II जुळवा आणि खालील संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

(सामाजिक बदल)

(*a*) रेखीय परिवर्तन

(*b*) अधोगामी परिवर्तन

(*c*) वर्तुळात्मक परिवर्तन

(*d*) तरंगीय परिवर्तन

सूची II

(विषय)

(1) तंत्रज्ञान

(2) संस्कृती

(3) आर्थिक कार्य आणि लोकसंख्या

(4) सामाजिक मूल्य आणि सार्वजनिक वर्तन

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(4)	(2)	(1)
(B)	(1)	(2)	(4)	(3)
(C)	(2)	(4)	(1)	(3)
(D)	(4)	(1)	(2)	(3)

11. The concept of Policy Science was first formulated by :
    (A) Thomas Dye
    (B) Harold Lasswell
    (C) Peter Self
    (D) Carl Fredrick

12. Who said 'government spending is common indicator of the scope of public policy ?
    (A) Thomas Dye
    (B) Charles Chochran
    (C) James Anderson
    (D) Peter De Leon

13. Which one of the following is *not* true about ex-ante policy analysis ?
    (A) It takes place before a policy is implemented
    (B) It focuses on the future outcomes of proposed policy
    (C) Policy analyst seeks to predict the future results of given policy options
    (D) It focuses on analysis of past policies

14. Rational policy analysis is *not* constrained by :
    (A) Lack of political feasibility
    (B) Weak policy implementation
    (C) Incapability of resolving social conflicts
    (D) Scientific diagnosis of policy problems

11. धोरण शास्त्राची संकल्पना सर्वप्रथम कोणी मांडली ?
    (A) थॉमस डाय
    (B) हेरॉल्ड लास्वेल
    (C) पिटर सेल्फ
    (D) कार्ल फ्रेड्रीक

12. कोणी म्हटले, 'शासकीय खर्च सार्वजनिक धोरणाच्या व्याप्तीचे निर्देशक आहे' ?
    (A) थॉमस डाय
    (B) चार्लस् कॉक्रन
    (C) जेम्स ॲण्डरसन
    (D) पीटर डी लिऑन

13. धोरण अंमलबजावणी पूर्व धोरण विश्लेषणा-संबंधी खालीलपैकी एक बरोबर **नाही** :
    (A) धोरण अंमलबजावणीपूर्वी केले जाते
    (B) प्रस्तावित धोरण्याच्या भविष्यकालीन फलश्रुतीवर लक्ष केंद्रित असते
    (C) धोरण विश्लेषक निवडलेल्या धोरणात्मक पर्यायांच्या भविष्यातील परिणामासंबंधी भाकीत करण्याच्या प्रयत्न करतात
    (D) मागील धोरणाच्या विश्लेषणावर लक्ष केंद्रित

14. तर्कसंगत धोरण विश्लेषणावर .... मुळे मर्यादा येत नाही.
    (A) राजकीय व्यवहार्यतेचा अभाव
    (B) कुचकामी धोरण अंमलबजावणी
    (C) सामाजिक संघर्ष सोडवण्यात असमर्थता
    (D) धोरण समस्यांचे शास्त्रीय निदान

15. Individual is a unit of analysis in which of the given below approaches ?
    (A) Pluralist Approach
    (B) Corporatist Approach
    (C) Group Approach
    (D) Public Choice Approach
16. Who put forth the normative optimum model of policy making ?
    (A) Yehezkel Dror
    (B) Harold Lasswell
    (C) Charles Lindblom
    (D) Thomas Dye
17. Amongst the given below, which is *not* a phase of policy formulation ?
    (A) Appraisal
    (B) Dialogue
    (C) Formulation
    (D) Adoption
18. Provision of Hospital beds, school enrollments are examples of :
    (A) Policy process evaluation
    (B) Policy effort evaluation
    (C) Policy efficiency evaluation
    (D) Policy performance evaluation

15. खाली दिलेल्या कोणत्या दृष्टिकोनाचा व्यक्ती हा विश्लेषण घटक आहे :
    (A) बहुलवादी दृष्टिकोन
    (B) निगमनात्मक दृष्टिकोन
    (C) गट दृष्टिकोन
    (D) लोक निवड दृष्टिकोन
16. धोरण निर्मितीचे आदर्शात्मक-इष्टतम प्रारूप कोणी मांडले ?
    (A) एहेजीकेल ड्रॉर
    (B) हेरॉल्ड लास्वेल
    (C) चॉर्ल्स लींडब्लाम
    (D) थॉमस डाय
17. खालीलपैकी धोरणाच्या मांडणीचा टप्पा **नाही** :
    (A) मूल्यांकन
    (B) मंथन/संवाद
    (C) मांडणी
    (D) स्वीकृती
18. रुग्णालयातील खांटाची आपूर्ती, शाळेतील पटनोंदणी ही .... ची उदाहरणे आहे.
    (A) धोरण प्रक्रिया मूल्यांकन
    (B) धोरण प्रयत्नांचे मूल्यांकन
    (C) धोरण कार्यक्षमतेचे मूल्यांकन
    (D) धोरण कामगिरीचे मूल्यांकन

19. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(*a*) Lindblom Charles
(*b*) Harold Lasswell
(*c*) Dye Thomas
(*d*) Anderson James E

List II

(1) The Policy Orientation
(2) Understanding Public Policy
(3) Public Policy Making
(4) The Intelligence of Democracy

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(4)	(1)	(2)	(3)
(C)	(3)	(4)	(2)	(1)
(D)	(2)	(3)	(1)	(4)

20. Assertion (A) and Reason (R) pattern :

Assertion (A) : Policy decision making is not a technical exercise.

Reason (R) : Public policy decisions result in creation of winners' and 'losers'.

Answer the question using the codes given below :

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true
(B) Both (A) and (R) are false
(C) Both (A) and (R) are true and (R) is the reason of (A)
(D) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the reason of (A)

19. सूची I सोबत सूची II जुळवा आणि खालील संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

(*a*) लीन्डब्लाम चार्लस्
(*b*) हेरॉल्ड लास्वेल
(*c*) डाय थॉमस
(*d*) ॲन्डरसन जेम्स-ई

सूची II

(1) द पॉलीसी ओरियनटेशन
(2) ॲन्डरस्टेंडिंग पब्लिक पॉलिसी
(3) पब्लिक पॉलिसी मेकींग
(4) द इन्टेलीजेन्स ऑफ पॉलिसी

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(4)	(1)	(2)	(3)
(C)	(3)	(4)	(2)	(1)
(D)	(2)	(3)	(1)	(4)

20. विधान (A) आणि कारण (R) नमुना :

विधान (A) : धोरण निर्णय निर्धारण एक तांत्रिक प्रक्रिया नाही.

कारण (R) : सार्वजनिक धोरण निर्णयांची परिमिती 'विजेते' आणि 'गमावलेले' निर्मितीत होते.

खाली दिलेले संकेतांक वापरून प्रश्नाचे उत्तर द्या :

संकेतांक :

(A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
(B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
(C) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे कारण आहे
(D) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत, पण (R) हे (A) चे कारण नाही

21. According to Kautilya which of the following is *not* an important parameter of good governance ?
   (A) The king should be the servant of the state
   (B) The king should be just and honest
   (C) The chief duty of the king is to maintain law and order
   (D) The chief duty of the king is to collect revenue

22. Main components of Good Governance are :
   (1) Transparent administrative system
   (2) Partnership between Government, NGO and Private agencies
   (3) Capacity building of the communities
   (4) Maintenance of macro-economic stabilization

   Codes :
   (A) (1) and (2)
   (B) (2), (3) and (4)
   (C) (1), (2) and (3)
   (D) (1), (2), (3) and (4)

23. Catalytic government is *not* :
   (A) Community owned
   (B) Competitive
   (C) Mission driven
   (D) Vision driven

21. कौटिल्याच्या मते खालीलपैकी कोणते सु-शासनाचे महत्त्वाचे मापदंड **नाही** ?
   (A) राजा राज्याचा सेवक असला पाहिजे
   (B) राजा न्याय्य आणि प्रामाणिक असला पाहिजे
   (C) राजाचे महत्त्वाचे कर्तव्य कायदा व सुव्यवस्थेची परिरक्षा करणे आहे
   (D) राजाचे महत्त्वाचे कर्तव्य महसूल संकलन करणे आहे.

22. सुशासनाचे मुख्य घटक आहेत :
   (1) पारदर्शक प्रशासकीय व्यवस्था
   (2) शासन, अशासकीय संघटना आणि खाजगी अभिकरणे यांची भागीदारी
   (3) समुदायाच्या क्षमता बांधणी
   (4) स्थूल-आर्थिक स्थायित्वाची देखभाल

   संकेतांक :
   (A) (1) आणि (2)
   (B) (2), (3) आणि (4)
   (C) (1), (2) आणि (3)
   (D) (1), (2), (3) आणि (4)

23. 'प्रक्रिया प्रेरक शासन' हे **नाही** :
   (A) सामुदायिक मालकीचे
   (B) स्पर्धात्मक
   (C) मिशन संचालित
   (D) विजन संचालित

24. Which of the following is *not* the policy recommendation of the public choice school ?
   (A) Minimize the role of the state
   (B) Limit the discretionary power of politicians
   (C) Reduce public monopolies to a minimum
   (D) Increase the functions of government agencies

25. Collaborative governance is *not* :
   (A) The forum initiated by public agencies
   (B) Participants are non-state actors
   (C) Participants engage in decision making
   (D) Non-formally organised forum

26. What are the challenges for adoption of IT in administration ?
   (*i*) Lack of information technology education
   (*ii*) Lack of infrastructure for information technology
   (*iii*) Lack of financial resources
   (*iv*) Non-cooperation of bureaucracy
   (A) (*i*), (*ii*), (*iii*)
   (B) (*i*), (*ii*), (*iii*), (*iv*)
   (C) (*i*), (*ii*)
   (D) (*i*)

24. लोक निवड संप्रदायाच्या खालीलपैकी कोणत्या धोरणात्मक शिफारशी **नाहीत** ?
   (A) राज्याची भूमिका कमी करणे
   (B) राजकारण्यांच्या विवेकाधीन सत्तेला मर्यादा घालणे
   (C) सार्वजनिक मक्तेदारी कमीत कमी करणे
   (D) शासकीय अभिकरणांच्या कार्यात वाढ करणे

25. सहयोगी शासन म्हणजे हे **नाही** :
   (A) सार्वजनिक अभिकरणांनी आरंभ केलेला मंच
   (B) सहभागी हे गैरराज्य अभिकर्ते
   (C) सहभागी हे निर्णयप्रक्रियेत संलग्न
   (D) गठित केलेला अनौपचारिक मंच

26. प्रशासनामध्ये माहिती तंत्रज्ञानाचा स्वीकार करण्यासमोरील आव्हाने कोणती आहेत ?
   (*i*) माहिती तंत्रज्ञान शिक्षणाची उणीव
   (*ii*) माहिती तंत्रज्ञानाच्या पायाभूत सुविधांची उणीव
   (*iii*) वित्तीय संसाधनांची उणीव
   (*iv*) नोकरशाहीचा असहकार
   (A) (*i*), (*ii*), (*iii*)
   (B) (*i*), (*ii*), (*iii*), (*iv*)
   (C) (*i*), (*ii*)
   (D) (*i*)

27. The gap between those people who have internet access and those who do not is :
    (A) Digital deficit
    (B) Digital illiteracy
    (C) Digital divide
    (D) Digital ignorance
28. Citizens Charter is :
    (A) Legally enforceable
    (B) Non-justifiable
    (C) Non-statutory
    (D) Quasi judicial
29. Match the following List I with List II and select the *correct* answer :

List I
(Institutions)

(*a*) World Bank
(*b*) World Trade Organization
(*c*) Asian Development Bank
(*d*) World Health Organization

List II
(Year of Establishment)

(1) 1995
(2) 1966
(3) 1944
(4) 1948

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(4)	(3)	(1)
(B)	(2)	(3)	(4)	(1)
(C)	(3)	(1)	(2)	(4)
(D)	(3)	(2)	(1)	(4)

27. इंटरनेट वापराची संधी असलेल्या लोकांमधील व ती संधी नसलेल्यांमधील आंतर म्हणजे :
    (A) डिजिटल तूट
    (B) डिजिटल निरक्षरता
    (C) डिजिटल विभागणी
    (D) डिजिटल अज्ञान
28. नागरिकांची सनद ही :
    (A) कायद्याने प्रवर्तनीय आहे
    (B) न्यायचौकशी योग्य नाही
    (C) सांविधिक नाही
    (D) न्यायिकवत आहे
29. खालील सूची I ही सूची II शी जुळवा आणि योग्य उत्तर निवडा :

सूची I
(संस्था)

(*a*) जागतिक बँक
(*b*) जागतिक व्यापार संघटना
(*c*) आशीयाची विकास बँक
(*d*) जागतिक आरोग्य संघटना

सूची II
(स्थापना वर्ष)

(1) 1995
(2) 1966
(3) 1944
(4) 1948

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(4)	(3)	(1)
(B)	(2)	(3)	(4)	(1)
(C)	(3)	(1)	(2)	(4)
(D)	(3)	(2)	(1)	(4)

30. Assertion (A) and Reason (R) pattern :

Assertion (A) : E-governance is a tool for achieving good governance in a country.

Reason (R) : E-governance cuts red-tape, improves efficiency, transparency and citizen-government interface.

Answer the question using the codes given below :

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true, and (R) is the reason of (A)

(B) (A) is false, (R) is true

(C) Both (A) and (R) are false

(D) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the reason of (A)

31. Who was the first to decide the scientific nature of social science ?

(A) Chester Barnard

(B) Auguste Comte

(C) Goode and Hatte

(D) C.A. Moser

32. "Research is a more systematic activity directed towards discovery and development of organized body of knowledge." Who stated ?

(A) J.W. Best

(B) C.A. Moser

(C) L.V. Redman

(D) E.S. Bogardus

30. विधान (A) आणि कारण (R) नमुना :

विधान (A) : ई-गव्हर्नन्स हे देशामध्ये सुशासन साध्य करण्याचे एक साधन आहे.

कारण (R) : ई-गव्हर्नन्समुळे लालफीतीचा कारभार कमी होते, कार्यक्षता, पारदर्शकता आणि नागरिक शासनातील देवाण-घेवाण सुधारते.

खाली दिलेले संकेतांक वापरून प्रश्नाचे उत्तर द्या :

संकेतांक :

(A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर, आणि (R) हे (A) चे कारण आहे.

(B) (A) चूक, (R) बरोबर आहे

(C) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत

(D) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) चे कारण नाही

31. सामाजिक शास्त्राचे वैज्ञानिक स्वरूप कोणी निर्धारित केले ?

(A) चेस्टर बर्नार्ड

(B) ऑगस्ट कॉम्ते

(C) गुडे आणि हॅट

(D) सी.ए. मोझेर

32. कोणाच्या मते, ''संशोधन ही एक अधिक शिस्तबद्ध कृती असून, संगठित ज्ञान प्राप्तीच्या दिशेने शोध लावणारी दिशा आहे.''

(A) जे.डब्ल्यू. बेस्ट

(B) सी.ए. मोझेर

(C) एल.व्ही. रेडमन

(D) ई.एस. बोगार्डस्

33. Which of the following is *not* a research method ?
   (A) Historical
   (B) Comparative
   (C) Interview
   (D) Empirical
34. The research which is conducted by controlling one or more variables is :
   (A) Pure Research
   (B) Quantitative Research
   (C) Experimental Research
   (D) Evaluation Research
35. A systematic literature review is :
   (A) Starts in library, goes to online databases and finally to the internet
   (B) A replicable, scientific and transparent process
   (C) One which gives equal attention to the principal contributors to the areas
   (D) A responsible professional process of time management for research
36. A hypothesis is a :
   (A) Value judgement
   (B) Established fact
   (C) Assumed relationship between variables
   (D) Opinion
37. A questionnaire is a :
   (A) Direct primary source
   (B) Indirect primary source
   (C) Secondary source
   (D) Documentary source

33. खालीलपैकी कोणती संशोधन पद्धती **नाही** ?
   (A) ऐतिहासिक
   (B) तुलनात्मक
   (C) मुलाखत
   (D) अनुभवजन्य
34. एक किंवा त्यापेक्षा जास्त चल घटकांचे नियंत्रण करून केलेले संशोधन .... हे आहे.
   (A) शुद्ध संशोधन
   (B) संख्यात्मक संशोधन
   (C) प्रायोगिक संशोधन
   (D) मूल्यांकन संशोधन
35. सुव्यवस्थित साहित्य आढावा हा :
   (A) ग्रंथालयात सुरू होऊन ऑनलाईन आधार सामग्रीकडे जातो आणि शेवटी इंटरनेटकडे येतो.
   (B) अनुकरणीय, शास्त्रीय आणि पारदर्शक प्रक्रिया असते.
   (C) आपल्या क्षेत्रातल्या महत्त्वाच्या योगदान देण्याऱ्याकडे समान लक्ष देतो
   (D) संशोधनातील कालव्यवस्थापनाची एक जबाबदार व्यावसायिक प्रक्रिया आहे.
36. गृहीतकृत्य हे असते :
   (A) मूल्य निवाडा
   (B) स्थापित तथ्य
   (C) चलघटकातील संबंधाचा अनुमान
   (D) मत
37. प्रश्नावली हे असते :
   (A) प्रत्यक्ष प्राथमिक स्रोत
   (B) अप्रत्यक्ष प्राथमिक स्रोत
   (C) दुय्यम स्रोत
   (D) लिखित स्रोत

38. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I
(Interviews)

(*a*) Structured
(*b*) Semi-structured
(*c*) Unstructured
(*d*) Hard

List II
(Research)

(1) Qualitative
(2) Quantitative
(3) Quantitative & Qualitative
(4) More quantitative than qualitative

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(3)	(1)	(4)
(B)	(2)	(4)	(3)	(1)
(C)	(4)	(2)	(1)	(3)
(D)	(3)	(4)	(1)	(2)

39. It is a form of probability sampling :
(A) Convenience
(B) Purposive
(C) Stratified
(D) Interval

40. Which of the following is *not* normally included in a written account of qualitative research ?
(A) An introduction, learning the research in its theoretical context
(B) An explanation of the design of the study
(C) A discussion of the main findings in relation to the research questions
(D) A decision to accept or reject hypothesis

38. सूची I सोबत सूची II जुळवा आणि खालील संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I
(मुलाखती)

(*a*) संरचित
(*b*) अर्ध-संरचित
(*c*) असंरचित
(*d*) कठीण

सूची II
(संशोधन)

(1) गुणात्मक
(2) संख्यात्मक
(3) संख्यात्मक आणि गुणात्मक
(4) गुणात्मकपेक्षा अधिक संख्यात्मक

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(3)	(1)	(4)
(B)	(2)	(4)	(3)	(1)
(C)	(4)	(2)	(1)	(3)
(D)	(3)	(4)	(1)	(2)

39. संभाव्यता नमुन्याचा प्रकार आहे :
(A) सुविधाजनक
(B) सहेतुक
(C) स्तरीय
(D) अतंराल

40. गुणात्मक संशोधनाच्या लिखित विवरणात सामान्यत: खालीलपैकी कशाचा समावेश होत **नाही** ?
(A) प्रस्तावना ज्यामधे सैद्धांतिक संदर्भात संशोधनाचे स्थान निश्चित होते
(B) संशोधन संकल्पनाच्या स्पष्टीकरणाचा
(C) संशोधन प्रश्नांशी संबंधित निष्कर्षांवर चर्चा
(D) गृहीतकृत्य स्वीकारण्या किंवा नाकारण्यां-बाबत निर्णय

41. According to Goodnow, "Two distinct functions of government" are :

(A) Politics and Administration

(B) Administration and Management

(C) Justice and Administration

(D) Politics and Policy Formulation

42. 'Managerial Grid' is developed by :

(A) Rensis Likert

(B) Blake and Mouton

(C) Tannenbaum and Schmidt

(D) Fred Fiedler

43. Which is *not* the barrier in communication ?

(A) Unclarified assumptions

(B) Semantic distortion

(C) Lack of planning

(D) Upward communication

41. गुडनाऊच्या मते, ''शासनाचे दोन वेगळे कार्य'' हे :

(A) राजकारण आणि प्रशासन

(B) प्रशासन आणि व्यवस्थापन

(C) न्याय आणि प्रशासन

(D) राजकारण आणि धोरण निर्धारण

42. 'व्यवस्थापकीय ग्रिड' कोणी विकसित केले ?

(A) रेन्सीस लिकर्ट

(B) ब्लेक आणि माऊटन

(C) टानेनबाउम आणि श्मिट

(D) फ्रेड फिडलर

43. संसुचनात कोणता आडथळा **नाही** ?

(A) अस्पष्ट धारणा

(B) शब्दार्थसंबंधी विपर्यास

(C) नियोजनाचा आभाव

(D) ऊर्ध्वगामी संसुचन

44. Assertion (A) and Reason (R) Pattern :

Assertion (A) : Conventional Public Administration is based upon the dichotomy of politics and Administration

Reason (R) : Public Administration in India and Britain is opposed to any active political role of civil servants.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true, but (R) is false

(D) (A) is false, but (R) is true

45. Five bases or sources of power identified by French and Raven's study are :

(A) Legitimate, coercive, reward, expert and referent

(B) Traditional, charismatic, legitimate, legal and rational

(C) Legitimate, charismatic, reward, expert and referent

(D) Traditional, coercive, legitimate, legal and rational

44. विधान (A) आणि कारण (R) नमुना :

विधान (A) : पारंपरिक लोकप्रशासन राज्यशास्त्र आणि प्रशासन यांच्या द्विभाजनावर आधारित आहे.

कारण (R) : भारत आणि ब्रिटेनमधील लोकप्रशासन सक्रिय राजकारणातील सनदी सेवकांच्या भूमिकेचा विरोध करते.

संकेतांक :

(A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य विश्लेषण आहे

(B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे योग्य विश्लेषण नाही

(C) (A) अचूक आहे, परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे, परंतु (R) हे अचूक आहे

45. फ्रेंच आणि राव्हेन यांच्या आभ्यासाने सुनिश्चित केलेले सत्तेचे पाच स्रोत किंवा आधार हे आहेत :

(A) अधिमान्य, दमनकारी, बक्षीस, तज्ज्ञ आणि संदर्भी

(B) पारंपरिक, करिश्मा, अधिमान्य, कायदा आणि तर्कसंगत

(C) अधिमान्य, करिश्मा, बक्षीस, तज्ज्ञ आणि संदर्भी

(D) पारंपरिक, दमनकारी, अधिमान्य, कायदा आणि तर्कसंगत

46. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(*a*) Yukta

(*b*) Samaharta

(*c*) Tatpurusha

(*d*) Adhyaksha

List II

(1) Preparation of annual budget

(2) Servant of the lowest level

(3) Head of department

(4) Incharge of record-cum-audit office

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(3)	(1)	(2)	(4)
(C)	(2)	(4)	(1)	(3)
(D)	(4)	(2)	(3)	(1)

47. The 'intern' and 'apprentice' is :

(A) Pre-entry training

(B) Post-entry training

(C) Mid-service training

(D) Pre-fresher training

46. सूची I सोबत सूची II ला जुळवा आणि खालील संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

(*a*) युक्ता

(*b*) समाहर्ता

(*c*) तत्पुरुष

(*d*) अध्यक्ष

सूची II

(1) वार्षिक अंदाजपत्रक तयार करणे

(2) कनिष्ठ स्तरीय सेवक

(3) खाते प्रमुख

(4) अभिलेख व लेखापरीक्षा कार्यालय प्रमुख

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(3)	(1)	(2)	(4)
(C)	(2)	(4)	(1)	(3)
(D)	(4)	(2)	(3)	(1)

47. 'प्रशिक्षुता' आणि 'शिकाऊ उमेदवार' हे कोणते प्रशिक्षण आहे ?

(A) भरती पूर्व प्रशिक्षण

(B) भरतीओत्तर प्रशिक्षण

(C) सेवामध्य प्रशिक्षण

(D) उजळणी प्रशिक्षण

48. Which is *not* the feature of position classification ?
   (A) Organised around 'post' or 'position'
   (B) Hampers mobility as transfers are difficult
   (C) Ideal for specialist civil service
   (D) Prevails in England, India, Western Europe
49. The decision technique to determine the optimal combination of limited resources and organisational objectives is known as :
   (A) Delphi Technique
   (B) Linking Pin
   (C) Linear programming
   (D) Simulation
50. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(*a*) Participation
(*b*) Novel and Unstructured
(*c*) Organizational Functioning
(*d*) Expression of Preference

List II

(1) Value Decision
(2) Group Decision
(3) Non-programmed Decision
(4) Programmed Decision

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(4)	(3)	(2)
(B)	(2)	(3)	(4)	(1)
(C)	(4)	(1)	(3)	(2)
(D)	(3)	(4)	(2)	(1)

48. पदवर्गीकरणाचे कोणते वैशिष्ट्ये नाही ?
   (A) 'पद' किंवा 'पदनाम' भोवती संघटित
   (B) बदल्या आवघड असल्याने गमनशीलतेला अवरोध
   (C) विशेषज्ञ नागरी सेवेसाठी आदर्श
   (D) इंग्लंड, भारत, पश्चिम युरोपमध्ये प्रचलित
49. मर्यादित साधने आणि संघनात्मक उद्दिष्टांचे इष्टतम मिश्रण निश्चित करण्याच्या निर्णयतंत्राला असे म्हटले जाते :
   (A) डेल्फी तंत्र
   (B) लिंकिंग पिन
   (C) लिनिअर प्रोग्रामिंग
   (D) आभासी वास्तव (सिम्युलेशन)
50. सूची I सोबत सूची II ला जुळवा आणि खालील संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

(*a*) सहभाग
(*b*) नवीन व अरचित
(*c*) संघटनात्मक कार्य
(*d*) पसंती व्यक्त करणे

सूची II

(1) मूल्य निर्णय
(2) समूह निर्णय
(3) अआखित निर्णय
(4) आखित निर्णय

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(4)	(3)	(2)
(B)	(2)	(3)	(4)	(1)
(C)	(4)	(1)	(3)	(2)
(D)	(3)	(4)	(2)	(1)

51. Find the odd one out :

(A) Human Relations Theory

(B) Socio-Economic Theory

(C) Humanistic Theory

(D) Structural-functional Theory

52. Who believed that "the best management is a true science" applicable to all kinds of human activities ?

(A) Taylor

(B) Fayol

(C) Weber

(D) Gulick

53. The selections, according to Kautilya's *Aarthshastra* should be based upon :

(A) Patronage system

(B) Caste

(C) Merit

(D) Heredity

54. Scientific management mainly refers to the management of :

(A) Technique and strategy

(B) Policy and Plan

(C) Initiative an incentive

(D) Profit and surplus

51. असंगत घटक शोधा :

(A) मानवी संबंध सिद्धांत

(B) सामाजिक आर्थिक सिद्धांत

(C) मानवतावादी सिद्धांत

(D) रचनात्मक-कार्यात्मक सिद्धांत

52. उत्तम व्यवस्थापन हे खरे विज्ञान असून सर्व प्रकारच्या मानवीय कृतींना उपयुक्त होईल असे कोणी म्हटले ?

(A) टेलर

(B) फेयॉल

(C) वेबर

(D) गुलिक

53. कौटिल्याच्या अर्थशास्त्रानुसार निवड करण्यासाठी कोणता आधार स्वीकारला जात असे ?

(A) आश्रय पद्धती

(B) जात

(C) गुणवत्ता

(D) वंश परंपरा

54. शास्त्रीय व्यवस्थापन मुख्यत: यांच्याशी संबंधित व्यवस्थापन आहे :

(A) तंत्र आणि व्यूहरचना

(B) धोरण आणि योजना

(C) पुढाकार आणि प्रोत्साहन

(D) नफा आणि अधिशेष

55. Who amongst the following administrative thinkers felt that without theory no teaching is possible ?

(A) Taylor

(B) Weber

(C) Fayol

(D) Urwick

56. Assertion (A) and Reason (R) pattern :

Assertion (A) : Chester Barnard examined the role of informal organisations.

Reason (R) : He considers them as essential and complementary to formal organisations.

Answer the question using the codes given below :

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

55. खालीलपैकी कोणत्या प्रशासकीय विचारवंताना असे वाटते की सिंद्धधाताशिवाय अध्यापन होऊ शकत नाही ?

(A) टेलर

(B) वेबर

(C) फेयॉल

(D) उर्विक

56. विधान (A) आणि कारण (R) नमुना :

विधान (A) : अनौपचारिक संगठनेचे चेस्टर बर्नार्ड यांनी भूमिकेचे परीक्षण केले.

कारण (R) : बर्नार्ड यांचे मते अनौपचारिक संगठना हे आवश्यक आणि औपचारिक संगठनेंचे पूरक आहे.

खालील संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

संकेतांक :

(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत, पण (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) हे बरोबर आहे, पण (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे, पण (R) हे बरोबर आहे

57. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(*a*) Authority, Legitimacy and Social Development

(*b*) A critique of US administrative system

(*c*) Organization as a human enterprise seeking internal and external equilibrium

(*d*) Bureaucracy and the social system

List II

(1) Herbert Simon

(2) Frederick Riggs

(3) Max Weber

(4) Lyndall Urwick

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(2)	(1)	(4)
(B)	(1)	(4)	(2)	(3)
(C)	(3)	(4)	(1)	(2)
(D)	(4)	(2)	(1)	(3)

58. Who is one of the first thinkers installed in the thinkers 50 Hall of fame ?

(A) Ferrel Heady

(B) Robert Golenbiewski

(C) Chris Argyris

(D) Douglas Mc Gregor

57. सूची I सोबत सूची IIला जुळवा आणि खालील संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

(*a*) प्राधिकार अधिमान्यता व सामाजिक विकास

(*b*) अमेरिकेच्या प्रशासन व्यवस्थेवरील टिका

(*c*) ऑरगनायझेशन एज ए ह्यूमन इन्टरप्राइज सीकिंग इन्टरनल अॅन्ड एक्सटरनल इक्विलीब्रियम

(*d*) ब्युरोक्रसी अॅन्ड दी सोशल सिस्टम

सूची II

(1) हर्बर्ट सायमन

(2) फ्रेडरिक रिग्ज

(3) मॅक्स वेबर

(4) लिंडॉल उरविक

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(2)	(1)	(4)
(B)	(1)	(4)	(2)	(3)
(C)	(3)	(4)	(1)	(2)
(D)	(4)	(2)	(1)	(3)

58. ख्यातनाम पन्नास विचारवंताच्या दालनातील सर्वात पहिले कोणत्या विचारवंताची स्थापना झाली ?

(A) फेरल हेडी

(B) राबर्ट गोलनव्यूस्की

(C) क्रिस आरगायरिस

(D) डग्लस मॅकग्रेगर

59. Who is the author of the book, 'Postmodern Public Administration' ?
 (A) Miller and Fox
 (B) Alice Rivlin
 (C) John Rohr
 (D) Naomi Caiden

60. New Public Service is basically a concept or movement built on :
 (A) Integral humanism
 (B) Democratic citizenship
 (C) Control of the society
 (D) Control of the bureaucracy

61. In the Rigvedic period a group of villages was known as :
 (A) The Vish
 (B) The Kul
 (C) The Janpada
 (D) The Gopa

62. A Subhah in the Mughal administrative system means :
 (A) Provincial administration
 (B) Local administration
 (C) Town administration
 (D) Village administration

63. The commercial monopoly of the East India Company in India came to an end by :
 (A) The Regulating Act, 1773
 (B) Pitt's India Act, 1784
 (C) The Charter Act, 1833
 (D) The India Act, 1853

59. 'उत्तर आधुनिक लोकप्रशासन' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत ?
 (A) मिलर आणि फॉक्स
 (B) अलाईस रिव्हलीन
 (C) जॉन रॉर
 (D) नाऊमी केडन

60. नवीन लोकसेवा मूलत: एक संकल्पना किंवा चळवळीवर आधारित आहे :
 (A) एकात्म मानवतावाद
 (B) लोकशाही नागरिकत्व
 (C) समाजाचे नियंत्रण
 (D) नोकरशाहीचे नियंत्रण

61. ऋगवेदिक काळात खेड्यांच्या समूहाला या नावाने ओळखले जात होते :
 (A) विश
 (B) कुल
 (C) जनपद
 (D) गोपा

62. मुघल प्रशासकीय व्यवस्थेत 'सुभा' महणजे :
 (A) प्रांत प्रशासन
 (B) स्थानिक प्रशासन
 (C) नगर प्रशासन
 (D) ग्राम प्रशासन

63. ईस्ट इंडिया कंपनीचे भारतातील व्यापारविषयक एकाधिकार याने संपुष्टात आला :
 (A) रेग्युलेटींग ॲक्ट, 1773
 (B) पिट्स इंडिया ॲक्ट, 1784
 (C) चार्टर ॲक्ट, 1833
 (D) इंडिया ॲक्ट, 1853

64. Parliament of India is not sovereign because :

(1) Parliament has limited legislative powers

(2) Laws enacted by the parliament are subjected to judicial review

(3) India has adopted a federal form of government

Select correct codes :

(A) (1), (2) and (3)

(B) Only (1) and (3)

(C) Only (2) and (3)

(D) Only (1) and (2)

65. Arrange the following named Prime Ministers of India in chronological order of their assumption of office and select *correct* codes :

(*a*) V.P. Singh

(*b*) Charan Singh

(*c*) Deve Gowda

(*d*) A.B. Vajpayee

Codes :

(A) (*b*), (*a*), (*d*) and (*c*)

(B) (*b*), (*a*), (*c*) and (*d*)

(C) (*a*), (*b*), (*d*) and (*c*)

(D) (*b*), (*a*), (*d*) and (*c*)

64. भारतीय संसद सार्वभौम नाही कारण :

(1) संसदेस कायदेनिर्मितीचे मर्यादित अधिकार असतात

(2) संसदेने संमत केलेले कायदे न्यायालयीन पुनर्विलोकाधिन असतात

(3) भारताने संघ शासन प्रकाराची स्वीकृती केली आहे.

योग्य संकेतांक निवडा :

(A) (1), (2) आणि (3)

(B) केवल (1) आणि (3)

(C) केवल (2) आणि (3)

(D) केवल (1) आणि (2)

65. भारताच्या खालील नामिक पंत-प्रधानांची त्यांच्या पदाचा कार्यभार स्वीकारल्याच्या कालक्रमानुसार क्रम लावा आणि योग्य संकेतांक निवडा :

(*a*) व्ही.पी. सिंग

(*b*) चरण सिंग

(*c*) देवे गौडा

(*d*) ए.वी. वाजपेयी

संकेतांक :

(A) (*b*), (*a*), (*d*) आणि (*c*)

(B) (*b*), (*a*), (*c*) आणि (*d*)

(C) (*a*), (*b*), (*d*) आणि (*c*)

(D) (*b*), (*a*), (*d*) आणि (*c*)

66. The most prevalent pattern regarding relationship between the executive agency and the secretariat is :
   (A) Integrated pattern
   (B) Link officer pattern
   (C) Coordinating pattern
   (D) Generalist-specialist dichotomy pattern

66. कार्यकारी अभिकरण आणि सचिवालय यांच्यातील संबंधाबद्दल सर्वात प्रचलित नमुना हे आहे :
   (A) एकात्मिक नमुना
   (B) दुवा अधिकारी नमुना
   (C) समन्वय नमुना
   (D) सामान्य-विशेष द्वंद्व

67. College education is an example of :
   (A) In-service training
   (B) Mid-career training
   (C) Pre-service training
   (D) Foundational training

67. महाविद्यालयीन शिक्षण हे .... चे उदाहरण आहे.
   (A) सेवांतर्गत प्रशिक्षण
   (B) सेवामध्य प्रशिक्षण
   (C) सेवापूर्व प्रशिक्षण
   (D) पायाभूत प्रशिक्षण

68. When was the Lokpal Bill presented in the Parliament for the first time ?
   (A) 1st May 1968
   (B) 2nd August 1971
   (C) 23rd July 1998
   (D) 3rd August 1998

68. संसदेमध्ये लोकपाल विधेयक पहिल्यांदा केव्हा मांडले गेले ?
   (A) 1 मे 1968
   (B) 2 ऑगस्ट 1971
   (C) 23 जुलै 1998
   (D) 3 ऑगस्ट 1998

69. Which one of the following is *not* a function of NITI Aayog ?
   (A) Fostering cooperative federalism
   (B) Allocation of resources among states
   (C) Forging partnerships with national and international think tanks
   (D) Formulation of plans at village level

69. नीती आयोगाचे खालीलपैकी कोणते एक कार्य **नाही** ?
   (A) सहकारी संघराज्य वाढविणे
   (B) राज्यांमध्ये संसाधानांचे वाटप करणे
   (C) राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय विचार गटांसोबत भागीदारी करणे
   (D) गाव पातळीवर योजनांची निर्मिती

70. Assertion (A), Reason (R) Pattern :

Assertion (A) : In India generalist administrators are preferred over specialist.

Reason (R) : Generalist administrators successfully play roles as a facilitator, mediator, arbiter and coordinator.

Answer the question using the codes given below :

Codes :

(A) Both (A) and (R) are false

(B) Both (A) and (R) are true, while (R) is justification of (A)

(C) Only (A) is true, (R) is false

(D) Both (A) and (R) are true, but (R) is not justification of (A)

71. Whenever the Governor of a state has to address the State Legislature, who among the following prepares his address ?

(A) Chief Secretary of the State

(B) Chief Minister and his Council of Ministers

(C) Speakers of the Legislative Assembly

(D) Governor himself

70. विधान (A) आणि कारण (R) नमुना :

विधान (A) : भारतात विशेषज्ञ प्रशासकांपेक्षा सामान्य प्रशासकांना प्राधान्य दिले जाते-

कारण (R) : सामान्य प्रशासक यशस्वीरित्या सुलभ करणारा, मध्यस्थ, न्यायाधीश आणि समन्वयक म्हणून भूमिका बजावतात.

खालील दिलेले संकेतांक वापरून प्रश्नाचे उत्तर द्या :

संकेतांक

(A) दोन्ही (A) आणि (R) चुकीचे आहेत

(B) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत, तर (R) हे (A) चे उचित समर्थन आहे

(C) केवळ (A) बरोबर, (R) चुकीचे आहे

(D) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) चे उचित समर्थन नाही

71. राज्य विधिमंडळाला संबोधून जेव्हा राज्यपाल अभिभाषण देतो, तेव्हा खालीलपैकी त्यांच्या अभिभाषणाची तयारी कोण करतो ?

(A) राज्याचा मुख्य सचिव

(B) मुख्यमंत्री आणि त्याची मंत्रिपरिषद

(C) विधानसभा अध्यक्ष

(D) स्वत: राज्यपाल

72. The Chief Minister cannot advice the Governor regarding appointment of :

(A) Advocate General

(B) Chairman, State Public Service Commission

(C) Chief Justice of High Court

(D) State Election Commissioner

73. Which factor is *not* considered for the appointment of Chief Secretary of State ?

(A) Seniority

(B) Service Record

(C) Recommendation by Central Government

(D) Evaluation by the Chief Minister

74. Who has recommended that the maximum size of the council may be fixed in a range between 10 to 15 percents of the strength of the respective Legislative Assembly ?

(A) First Administrative Reforms Commission (1966-70)

(B) Second Administrative Reforms Commission (2005-2009)

(C) Sarkaria Commission (1988)

(D) Punchhi Commission (2007)

72. यांच्या नियुक्ती संदर्भात मुख्यमंत्री राज्यपालास सल्ला देऊ शकत नाही :

(A) ॲडव्होकेट जनरल

(B) अध्यक्ष, राज्य लोकसेवा आयोग

(C) उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश

(D) राज्य निवडणूक आयुक्त

73. राज्याच्या मुख्य सचिवाच्या नियुक्तीसाठी कोणता घटक विचारार्थ घेतला जात **नाही** ?

(A) ज्येष्ठता

(B) सेवा अहवाल

(C) केंद्र शासनाकडून शिफारस

(D) मुख्यमंत्र्याद्वारे मूल्यमापन

74. मंत्रिपरिषदेचा महत्तम आकार हा विधानसभेच्या संख्येच्या 10 ते 15 टक्के निश्चित केला जावा अशी शिफारस कोणी केली ?

(A) प्रथम प्रशासकीय सुधार आयोग (1966-70)

(B) दुसरा प्रशासकीय सुधार आयोग (2005-2009)

(C) सरकारिया आयोग (1988)

(D) पुंच्छी आयोग (2007)

75. Which of the following Departments at the district level is headed by the District Collector in Maharashtra ?

(A) Revenue Department and Police Department

(B) Police Department and General Administration Department

(C) General Administration Department and Judicial Department

(D) Revenue and General Administration Department

76. **Assertion (A)** : The State Secretariat is the highest office of the state government

Reason (R) : It ensures consistency and objectivity in the administrative system

Answer the question using the below given codes :

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

75. महाराष्ट्रातील जिल्हा स्तरावर खालीलपैकी कोणत्या विभागाचे नेतृत्व जिल्हाधिकारी करतात ?

(A) महसूल विभाग आणि पोलीस विभाग

(B) पोलीस विभाग आणि सामान्य प्रशासन विभाग

(C) सामान्य प्रशासन विभाग आणि न्यायिक विभाग

(D) महसूल विभाग आणि सामान्य प्रशासन विभाग

76. **विधान (A) :** राज्य शासनाचे राज्य सचिवालय हे उच्च कार्यालय आहे.

कारण (R) : ते प्रशासकीय व्यवस्थेची सातत्यता आणि वस्तुनिष्ठता निश्चित करते.

खालील संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा :

संकेतांक :

(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत, पण (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) हे बरोबर आहे, पण (R) हे चूक आहे

(D) (A) हे चूक आहे, पण (R) हे बरोबर आहे

77. Which one of the following is *not* the objective of PESA Act of 1996 ?
(A) To provide self-governance
(B) To recognise traditional rights
(C) To free tribal people from exploitation
(D) To create autonomous regions in tribal areas

78. Match List-I with List-II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(*a*) Firka
(*b*) Pargana
(*c*) Mohakama Parishad
(*d*) Circle

List II

(1) Maharashtra
(2) Tamil Nadu
(3) Uttar Pradesh
(4) Assam

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(2)	(4)	(1)
(B)	(2)	(3)	(1)	(4)
(C)	(2)	(3)	(4)	(1)
(D)	(3)	(2)	(1)	(4)

77. खालीलपैकी कोणते 'पेसा' अधिनियम 1996 चे उद्दिष्ट **नाही** ?
(A) स्व-शासन निर्माण करणे
(B) पारंपरिक अधिकारांना मान्यता देणे
(C) आदिवासी लोकांना शोषनापासून मुक्तता देणे
(D) आदिवासी क्षेत्रात स्वायत्त प्रदेशांची निर्मिती करणे

78. सूची I शी सूची II ला जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

(*a*) फरका
(*b*) परगना
(*c*) मोहकमा परिषद
(*d*) सर्कल

सूची II

(1) महाराष्ट्र
(2) तामिळनाडू
(3) उत्तरप्रदेश
(4) असम

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(2)	(4)	(1)
(B)	(2)	(3)	(1)	(4)
(C)	(2)	(3)	(4)	(1)
(D)	(3)	(2)	(1)	(4)

79. AMRUT mission is related with :
   (A) Rural and Urban Transportation
   (B) Rejuvenation and Urban Transformation
   (C) Rural and Urban Transformation
   (D) Rejuvenation and Urban Transportation

80. Which one of the following was suggested by the Local Finance Enquiry Committee (1949-51) ?
   (A) The widening of the sphere of taxation of urban bodies
   (B) Revitalizing Urban government
   (C) The constitution of a statewise cadre of municipal employees
   (D) The segregation of certain taxes for exclusive utilization for local government

81. Comparative administrative studies are basically :
   (A) Organizational
   (B) Functional
   (C) Structural
   (D) Cross-cultural

82. A prime methodology used in Comparative Public Administration is :
   (A) Philosophical
   (B) Experimental
   (C) Model building
   (D) Historical

79. AMRUT मिशन हे याच्याशी संबंधित आहे :
   (A) ग्रामीण आणि शहरी दळणवळण
   (B) कायाकल्प आणि शहरी परिवर्तन
   (C) ग्रामीण आणि शहरी परिवर्तन
   (D) कायाकल्प आणि शहरी दळणवळण

80. खालीलपैकी कोणते एक लोकल फायनान्स ईन्क्वायरी कमिटी (1949-51) ने सुचविले होते ?
   (A) स्थानिक निकायाच्या कर प्रणालीचे परिघ व्यापक करणे
   (B) शहरी शासनाचे पुनरुत्थान
   (C) नगरपालिका कर्मचाऱ्याचे राज्यनिहाय श्रेणी गठित करणे
   (D) स्थानिक शासनाच्या स्वतंत्र उपयोगासाठी निश्चित करांचे विलगीकरण करणे

81. तुलनात्मक प्रशासनाचा अभ्यास मूलतः याच्याशी संबंधित असतो :
   (A) संघटनात्मक
   (B) कार्यात्मक
   (C) रचनात्मक
   (D) आंतर-सांस्कृतिक

82. तुलनात्मक लोक प्रशासनात कोणती प्रमुख संशोधन पद्धती वापरली जाते ?
   (A) दार्शनिक (तात्त्विक)
   (B) प्रयोगजन्य
   (C) प्रारूप बांधणी
   (D) ऐतिहासिक

83. The structural-functional approach was developed from the work of the anthropologist :
    (A) Robert Merton and Peter Blau
    (B) Malinowski and Radcliffe Brown
    (C) Anthony Downs and Gordon Tullock
    (D) Miller and Rice

84. The tasks of a Central Personnel Agency for federal government in USA are divided between :
    (A) Office of the Management and Budget and Department of Treasury
    (B) Office of Personnel Management and Merit Systems Protection Board
    (C) Office of Policy Development and Office of Administration
    (D) Office of Administration and Department of Treasury

85. Independence and autonomy of Indian Judiciary is *not* dependent on :
    (A) Rules of Seniority
    (B) Tenure of Judges
    (C) Salary of Judges
    (D) Transfers of Judges

86. The Bureaucratic Administration of Japan is divided into three basic levels :
    (A) National, Prefactural, Municipal
    (B) National, State, Local
    (C) National, Departmental, Municipal
    (D) National, Local, Divisional

83. कोणत्या मानववंशतज्ञ यांच्या कार्यामधून संरचनात्मक कार्यात्मक उपागम विकसित झाले :
    (A) राबर्ट मर्टन आणि पीटर ब्लौ
    (B) मैलिनॉवस्की आणि रेडक्लीफ ब्राऊन
    (C) ऐनथनी डॉऊन आणि गॉर्डन टयूलक
    (D) मीलर आणि राईस

84. अमेरिकेतील संघराज्य शासन व्यवस्थेतील केंद्रिय कार्मिक अभिकरणाचे कार्य खालीलपैकी कोणामध्ये विभागलेले आहे ?
    (A) व्यवस्थापन आणि अर्थसंकल्प कार्यालय आणि कोष विभाग
    (B) कार्मिक व्यवस्थापन कार्यालय आणि गुणवत्ता व्यवस्था संरक्षण मंडळ
    (C) धोरण विकास कार्यालय आणि प्रशासन कार्यालय
    (D) प्रशासन कार्यालय आणि कोष विभाग

85. भारतीय न्यायव्यवस्थेचे स्वातंत्र्य आणि स्वायत्तता यावर अवलंबून **नाही** :
    (A) वरिष्ठता नियम
    (B) न्यायाधीशांचा कार्यकाळ
    (C) न्यायाधीशांचे वेतन
    (D) न्यायाधीशांच्या बदल्या

86. जपानमधील नोकरशाही प्रशासन तीन मूलभूत स्तरावर विभागले गेले आहे :
    (A) नॅशनल, प्रिफॅक्चरल, म्युनिसिपल
    (B) नॅशनल, स्टेट, लोकल
    (C) नॅशनल, डिपार्टमेन्टल, म्युनिसिपल
    (D) नॅशनल, लोकल, विभागीय

87. Given below are the Editors (Authors) and their books. Select the *incorrect* answer :

(A) Political and Administrative Development — Ralph Braibanti

(B) Frontiers of Development Administration — Fred W. Riggs

(C) Spatial Dimensions of Development Administration — James J. Heaphey

(D) Temporal Dimensions of Development Administration — Edward W. Weidner

88. According to whom, 1940 was the year of divide between old and new approaches to Public Administration ?

(A) Dwight Waldo

(B) Fred Riggs

(C) Robert Merton

(D) Michael Monroe

87. खालील संपादक (लेखक) आणि त्यांची पुस्तके दिली आहेत. **चुकीचे** उत्तर निवडा :

(A) पोलिटिकल अ‍ॅण्ड अ‍ॅडमिनिसट्रेटिव्ह डेव्हलपमन्ट — राल्फ ब्राइबंती

(B) फ्रन्टिअरस् ऑफ डेव्हलपमन्ट अ‍ॅडमिनिसट्रेशन — फ्रेड डब्ल्यू. रिग्ज

(C) स्पेशिअल डायमेनशन्स ऑफ डेव्हलपमन्ट अ‍ॅडमिनिसट्रेशन — जेम्स जे. हिफेय

(D) टेम्पोरल डायमेनशन्स ऑफ डेव्हलपमन्ट अ‍ॅडमिनिसट्रेशन —एडवर्ड डब्ल्यू. वेड्नर

88. कोणाच्या मते 1940 हा वर्ष लोकप्रशासनाच्या नव्या आणि जुन्या दृष्टिकोनाचे विभाजन करणारे होते ?

(A) ड्वाईट वाल्डो

(B) फ्रेड रिग्ज

(C) रॉबर्ट मर्टन

(D) मॉयकल मॉनरो

89. One of the major dimension of human development indicator is :
(A) Wealth
(B) Health
(C) Technological advancement
(D) Culture

90. Who is the architect and founder of the Human Development Reports ?
(A) Amartya Sen
(B) Mahbub-Ul-Haq
(C) Joseph Stiglitz
(D) Jean-Paul Fitoussi

91. Change from planned economy to market economy emerged as a goal under the :
(A) VII Five Year Plan
(B) VIII Five Year Plan
(C) IX Five Year Plan
(D) X Five Year Plan

92. The purpose of joint sector was to :
(A) Reduce Concentration of Economic power
(B) Speed up industrialization
(C) Develop cottage industries
(D) Increase employment

93. Component of disinvestment strategy is :
(A) Sound governmental control
(B) Lesser bureaucratic control
(C) Sharing management
(D) Public-private partnership

89. मानव विकास निर्देशंकाचा हा एक मुख्य पैलू आहे :
(A) संपत्ती
(B) आरोग्य
(C) तांत्रिक अद्ययावतता
(D) संस्कृती

90. मानव विकास अहवालाचे आराखडा व संस्थापक कोण आहेत ?
(A) अमर्त्य सेन
(B) महबूब-उल-हक
(C) जोजफ स्टीगलीट्ज
(D) जीन पोल फिटोऊसी

91. नियोजित अर्थव्यवस्थेतून बाजारपेठ अर्थव्यवस्थेचा उगम हे खालील योजनेचे ध्येय होते :
(A) VII पंचवार्षिक योजना
(B) VIII पंचवार्षिक योजना
(C) IX पंचवार्षिक योजना
(D) X पंचवार्षिक योजना

92. संयुक्त क्षेत्राचे प्रयोजन कोणते ?
(A) आर्थिक सत्तेचे एकत्रीकरण कमी करणे
(B) औद्योगिकीकरणाचा वेग वाढविणे
(C) कुटीर उद्योगाचा विकास करणे
(D) रोजगार वाढविणे

93. निरगुंतवणूक व्यूहरचनेचे घटक कोणते ?
(A) सक्षम शासकीय नियंत्रण
(B) कमी प्रमाणात नोकरशाहीचे नियंत्रण
(C) सामाईक व्यवस्थापन
(D) सार्वजनिक-खाजगी भागीदारी

94. The Fiscal Responsibility and Budget Management Act (2003) aims at to :
(1) Institutionalise fiscal discipline
(2) Improve macro-economic management of public funds
(3) Strengthen fiscal prudence
(4) Innovate proportional taxation
Codes :
(A) (1) and (2)
(B) (1), (2) and (4)
(C) (3) and (4)
(D) (1), (2) and (3)

95. Major regular source of funding public sector enterprises is :
(A) Equity
(B) Foreign Investment
(C) Government Grants
(D) Borrowings from the exchequer

96. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I
(*a*) Company
(*b*) Corporation
(*c*) Department
(*d*) Holding company

List II
(1) Stock Holding Corporation of India
(2) Ministry of Railways
(3) State Trading Corporation
(4) Bharat Heavy Electricals Ltd.

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(4)	(3)	(2)	(1)
(B)	(3)	(2)	(1)	(4)
(C)	(1)	(4)	(3)	(2)
(D)	(2)	(1)	(4)	(3)

94. वित्तीय जबाबदारी आणि अर्थसंकल्प व्यवस्थापन कायदा (2003) याचे लक्ष आहे :
(1) संस्थात्मक वित्तीय शिस्त
(2) सार्वजनिक निधीच्या स्थूल अर्थशास्त्र व्यवस्थापनात सुधारणा
(3) वित्तीय समजदारी बळकट करणे
(4) नावीन्यपूर्ण समानुपाती करप्रणाली
संकेतांक
(A) (1) आणि (2)
(B) (1), (2) आणि (4)
(C) (3) आणि (4)
(D) (1), (2) आणि (3)

95. सार्वजनिक क्षेत्र उपक्रमांना निधी देणारी प्रमुख नियमित स्रोत कोणते ?
(A) अंशदान
(B) परकीय गुंतवणूक
(C) शासकीय अनुदान
(D) राजकोषाकडून कर्ज घेणे

96. सूची I सोबत सूची II जुळवा आणि खालील संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I
(*a*) कंपनी
(*b*) निगम
(*c*) विभाग
(*d*) धारण कंपनी

सूची II
(1) स्टॉक होल्डिंग कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया
(2) रेल्वे मंत्रालय
(3) राज्य व्यापार निगम
(4) भारत हेवी इलेट्रीकलस् लिमिटेड

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(4)	(3)	(2)	(1)
(B)	(3)	(2)	(1)	(4)
(C)	(1)	(4)	(3)	(2)
(D)	(2)	(1)	(4)	(3)

97. The development funds to the States are allocated by the Union Government under Article :
(A) 268
(B) 282
(C) 284
(D) 285

98. In Parliament, the CAG's report is looked into by :
(A) Committee of the Whole House
(B) Public Accounts Committee
(C) Committee on Assurances
(D) Estimate Committee

99. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(*a*) Line item budget
(*b*) Performance budget
(*c*) PPBS (Planning Programming Budget System)
(*d*) Zero based budget

List II

(1) Program priorities oriented
(2) Economic planning oriented
(3) Control oriented
(4) Management oriented

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(4)	(2)	(1)
(B)	(2)	(1)	(4)	(3)
(C)	(1)	(3)	(2)	(4)
(D)	(4)	(1)	(3)	(2)

100. The best example of pay-as-you earn method of collecting personal tax is :
(A) Annual tax deduction
(B) Tax deducted at source
(C) 15 H
(D) 15 G

97. केंद्रशासन अंतर्गत कोणत्या अनुच्छेदद्वारे राज्यांना विकास निधीचे वाटप केले जाते ?
(A) 268
(B) 282
(C) 284
(D) 285

98. नियंत्रक व महालेखा परीक्षकाचा अहवाल संसदेमध्ये कोणाकडून तपासला जातो ?
(A) संपूर्ण सभागृह समिती
(B) लोकलेखा समिती
(C) अभिवचन समिती
(D) अनुमान समिती

99. सूची I सोबत सूची IIला जुळवा आणि खालील संकेतांक योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

(*a*) ततीबाब अर्थसंकल्प
(*b*) निष्पत्ती अर्थसंकल्प
(*c*) पी.पी.बी.एस.
(*d*) शून्य आधारित अर्थसंकल्प

सूची II

(1) कार्यक्रम प्राधान्य प्रवण
(2) आर्थिक नियोजन प्रवण
(3) नियंत्रण प्रवण
(4) व्यवस्थापन प्रवण

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(4)	(2)	(1)
(B)	(2)	(1)	(4)	(3)
(C)	(1)	(3)	(2)	(4)
(D)	(4)	(1)	(3)	(2)

100. कमाईप्रमाणे कर भरणे ही कोणत्या पद्धतीची वैयक्तिक कर वसुलीचे प्रकार आहे ?
(A) वार्षिक कर कपात
(B) उत्पन्नातून कर कपात
(C) 15 एच.
(D) 15 जी.

ROUGH WORK